

Svaret skrives på 8:o-kort (format 14 x 20 $\frac{1}{2}$ cm.).

Landsmålsarkivets kartfrågelista 4

UNDERBYGGARE. IV.

Här efterfrågas trosföreställningar rörande de väsen, vilkas benämningar efterfrågas i kartfrågelista 1.

1. Hur förhålla sig dessa väsen i allmänhet till människorna (vänligt eller ovänligt, hjälpsamma eller skadelystna o.s.v.)?

2. Hur ansåg man det därför lämpligast att själv uppträda emot dem? Förekom det att man förhöll sig mycket hövligt och artigt mot dessa osynliga, för att ej stöta sig med dem, ex. att man hälsade hövligt när man kom in i ett tomt hus (särskilt fäbodas?), att man anhöll att få bo där och ha sitt i fred o.s.v.?

3. Vilka försiktighetsmått iakttog man för att ej skada de osynliga och således ådraga sig direkt hämnd från deras sida? Ex.: Man varnade dem och bad dem göra sig undan innan man kastade ut hett vatten eller innan man lade sig på en plats ute i det fria; skyddade sig genom stål (hur?).

4. Vad blev följden om man retade eller skadade någon av de osynliga (sjukdom, olycka)?

5. Vilka slag av sjukdomar åstadkommas på detta sätt? Hade man något gemensamt namn på sådana hastigt påkommande sjukdomar? Hur botades sådant?

6. Förekom det särskilt att man "kastade ut" för dylikt? Hur tillgick det därvid? Uttalades vid utkastningen någon formel eller några särskilda ord? Vilka? Hur benämnes på ortens mål detta sätt att åstadkomma bot (ex. kasta ut, kasta ut för elakt, slå ut)?

7. Har det berättats att de osynliga voro särskilt noga med att man skulle hålla sig tyst efter solnedgången, ej bullra eller vara högljudd? Gällde detta enbart när man var ute i skogen eller i fäbodarna, eller gällde det även i hemmet i bygden? Vad blev följden om man bröt mot detta tystnadsbud? Har man några särskilda uttryck i samband med dessa föreställningar?

8. Hur skyddade man kreaturen för dessa väsen?

Uppgiv vilken ort (socken och by) som avsetts vid frågornas besvarande. Uppgiv namn, ålder och fördelseort (socken och by) för de personer, som lämnat uppgifterna!